

*

גוט אין סאָסנע־וואָלד צו ליגן
 אויף דעם גרינעם דינעם מאַך!
 אונטערברומען שטיל אַ ניגון,
 און פֿאַרטרוימען זיך דערנאָך.
 לאָזן אומגעשטערט צו טאַנצן
 אויף דיין באַק דעם שמעטערלינג,
 און פֿאַרגעסן גאָר אינגאַנצן
 ווער איז קאַנט און מעטערלינק.

*

נָעים בַּיַעַר אָרְנִים
 לְשֹׁכֵב בְּטַחֵב הַמּוֹרִיק,
 לְנֶהֱם בְּשֶׁקֶט וּבְנִים־
 לְאֵינִים וְלַחֲלֵם לְרִיק.
 וְעַל לְחִגְף פֶּרֶפֶר יִרְקֵד
 בְּנַחַת, כִּי אַתָּה כְּבֹר רֹקְנֵת
 כָּל מַחְשָׁבָה מִהַקְדָּקוֹד —
 מִמְטָרְלִינֵק וְעַד לְקֵאָנֵט.

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
						1 כח
2 כט ערב ראש השנה	3 א ראש השנה	4 ב ראש השנה	5 ג צום גדליה	6 ד 	7 ה	8 ו
9 ז	10 ח	11 ט ערב יום כיפור	12 י יום כיפור	13 יא	14 יב	15 יג
16 יד ערב סוכות	17 טו סוכות	18 טז א דחווה"מ	19 יז ב דחווה"מ	20 יח ג דחווה"מ	21 יט ד דחווה"מ	22 כ ה דחווה"מ
23 כא הושענא רבה	24 כב שמחת תורה	25 כג אסרו חג	26 כד	27 כה	28 כו	29 כז
	31 כט					
30 כח						

לייב ניידוס נולד ב-6 באוקטובר 1890 בגרודנה שברוסיה הלבנה וכתב שירה בעברית, בידיש וברוסית. שירתו בידיש הצטיינה בהשפעות מהספרות האירופית, שממנה גם תירגם. מת ב-23 בדצמבר 1918.

*

אויך איך האָב אַ נעץ צו דעם הימל דעם ווייטן
פֿאַרוואַרפֿן – אַ נעץ פֿון דעם שטילסטן געזאַנג:
"וואָס קען עס דער צער פֿון דער שקיעה באַטייטן?"
אויך איך האָב אַ נעץ צו דעם הימל דעם ווייטן
פֿאַרוואַרפֿן – פֿאַרמאָסטן אויף אַלע פֿיר זייטן!
אַ שטערנדל טויט איז געווען מיין פֿאַנג.

*

לשמים השלכתי את רִשְׁתִּי
שירי, השִׁקְט בְּאֵמֶת.
"האַמֶּנּוּם יֵשׁ דְּרָכִים לְפָרֵשׁ אֶת
תּוֹגַת הַשִּׁקְיעָה?" – וְהִרְשֵׁת
הַזֹּאת מְדוּדָה וּשְׁקוּלָה –
וְעֵלָה בְּתוֹכָהּ כּוֹכֵב מֵת.

שבת	שישי	חמישי	רביעי	שלישי	שני	ראשון
5 ד	4 ג	3 ב	2 א	1 ל		
12 יא	11 י	10 ט	9 ח	8 ז	7 ו	6 ה
19 יח	18 יז	17 טז	16 טו	15 יד	14 יג	13 יב
26 כה	25 כד	24 כג	 23 כב	22 כא	21 כ	20 יט
			30 כט	29 כח	28 כז	27 כו

משה בראָדערזאָן נולד במוסקבה ב-23 בנובמבר 1890, ולימים עבר להתגורר בלודז' והיה למשורר ואיש תיאטרון חדשני. במלחמת העולם השנייה ברח לברית המועצות. מת בפולין ב-17 באוגוסט 1956.

מינן זון, וועלכער האָט מיר
געשענקט העל בלויע קאַרעלן

עס קילן מיך דינע קאַרעלן
און איך פֿיל מיך מאָדנע יונג,
איך ווייס ניט, צי איך וואָלט נאָך וועלן
ווערן ווידער יונג.

נאָר מיר דאַכט, אז איך קען נאָך געפֿעלן
אַ ינגל פֿון ניינצן, ווי דו,
אַט אזוי, ווי איך טראָג די קאַרעלן
מיט אַ שמייכל פֿון העל בלויער רון.

בני, שנתן לי חרוזים כחולים

חרוזיך קרים לי; נעים
וּמְשֹנָה לְהַרְגִישׁ צְעִירָה.
וּבְכֹל זֹאת לֹא בְרוּר לִי עוֹד אִם
לְחֹזֵר וְלִהְיוֹת צְעִירָה.
אַךְ נִחְמַד שְׁגַם בֵּין תְּשַׁעֲשְׂרֵה
שְׁכַמוּךְ עֲנִיָּן בִּי גְלָה,
כְּשֶׁעֲנַקְתְּ חֲרוּזֵיךְ מִשָּׂרָה
בִּי חִיוֹף שֶׁל שְׁלוֹהַּ כְּחִלְחָלָה.

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
4 ד	5 ה	6 ו	7 ז	8 ח	9 ט	10 י
11 יא	12 יב	13 יג	14 יד	15 טו	16 טז	17 יז
18 יח	19 יט	20 כ	21 כא	22 כב	23 כג	24 כד ערב חנוכה
25 כה חנוכה	26 כו חנוכה	27 כז חנוכה	28 כח חנוכה	29 כט חנוכה	30 א חנוכה	31 ב חנוכה

ציליע דראָפּקין נולדה בבוכרוויסק שברוסיה הלבנה ב-5 בדצמבר 1887. היתה חברה בקבוצות ספרותיות רבות, ובהן הכירה את אורי ניסן גנסין, שתרגם משיריה. היגרה ב-1912 לניו יורק, ובה מתה ב-18 באוגוסט 1956.

*

מיינ ניט, איך האָב זיך געביטן.
דעם רויקן שמייכל ניט גלויב.
איך בין אַ טיגעריין מיטן בליק פֿון אַ טויב,
איך בין אַ קינזשאַל צווישן בליטן –
זאַלסט זיך היטן.
אַ שעה קומט און באַלד איז זי אויס –
מיט אַ שמייכל, אַ מעסער, אַ רויז.
מיינע ליפֿן וועלן זיס זיין און רויט.
מיינ האַנט וועט אַ טאַנץ טון, אַ פֿלי טון
און אויף אונדזער שענדלעכן טויט
לייגן זיך צערטלעך און גרויס.

*

אַל תַּטְעָה: אַינני שׁוֹנָה.
אַל תַּפְנֶה לַחַיּוּף הַשָּׁלוּ.
כִּי אֲנִי נִמְרָה בְּמִבְט שֶׁל יוֹנָה,
בֵּין פְּרָחִים פְּגִיוֹנֵי מְלַבֵּל –
זְהִירוֹת, סִפְּנָה.
אַף נוֹלֶדֶת שְׁעָה וְתוֹקִין
בְּחַיּוּף, בְּנֶרְדִים, בְּסִפִּין.
תְּהִינָה שְׁפִתֵי אֲדָמוֹת
וּמְתוֹקוֹת, וְיָדֵי תְּחוֹלֵל
וְעַל שְׁנֵינוּ תְּנוּחַ עִם מוֹת
הַחֶרֶף, הַגְּדוּלָה לְהַלֵּל.

לוח שנה תשע"ז • 2016-2017 • 12 שירים ומשוררים בידיש ובעברית

● לייב ניידוס ● אברהם ברודרזון ● ציליה דרופקין ● אנה מרגולין ● רבקה בסמן בן-חיים ● א' ליילס ● אברהם רייזן ● קדיה מולודובסקי ● יוסף פפירניקוב ● אברהם סוצקבר ● אלכסנדר שפיגלבלט ● יהואש

צו אַ סאַציאַליסטיין

דינע אויגן ליכטן, פֿינקלען,
ווען דו רעדסט פֿון נייע צייטן:
אלע מענטשן זאָט און גליקלעך
ווען די אָרדנונג וועט זיך בייטן.
און איך גלויב אין דיין נביאות.
דאָך אין אויג מיינס שטייען טרערן:
ביי דער בעסטער אָרדנונג, ליבסטע,
וועסטו אַלץ נישט מיר געהערן.

לסוציאליסטית

עיניך נוצצות באור ונגה
כשאָת אומרת: יש עתיד משלם,
ובני אדם שבעים יחיו ברגע
כשנהפך את כל סדרי עולם.
אך גם אם אאמין בנבואות,
הלא ירדה דמעה עיני:
כי גם בסדר שכלו פלאות
את לא תהיי לקניני.

אברהם רייזן

